

<https://doi.org/10.30836/igs.1025-6814.2025.3.337637>

УДК 37.013.42:001.92:55

Професор Валентина Венедиктівна Янко – учений, педагог, організатор освіти та науки (з нагоди ювілею)

E-mail: v_ivanit@ukr.net,
<https://orcid.org/0000-0001-5325-3800>;
vpkobolev@ukr.net,
<https://orcid.org/0000-0001-5625-5473>;
naumko@ukr.net,
<https://orcid.org/0000-0003-3735-047X>;
stepaniuk@nas.gov.ua,
<https://orcid.org/0000-0001-5591-5169>;
shiptsov@gmail.com,
<https://orcid.org/0000-0002-6285-0663>

*Corresponding author /
Автор для кореспонденції:
V.P. Kobolev, vpkobolev@ukr.net

Received / Надійшла до редакції:
20.06.2025

Received in revised form /
Надійшла у ревізованій формі:
18.08.2025

Accepted / Прийнята:
05.09.2025

Keywords: biography, achievements,
marine geology, micropaleontology,
Caspian-Black Sea-Mediterranean region.

Ключові слова: біографія, досягнення,
морська геологія, мікропалеонто-
логія, Каспійсько-Чорноморсько-
Середземноморський регіон.

В.О. Іваниця¹, В.П. Коболєв^{2*}, І.М. Наумко³, Л.М. Степанюк⁴, О.А. Щипцов⁵

¹Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова, Одеса, Україна; ²Інститут геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України, Київ, Україна; ³Інститут геології і геохімії горючих копалин НАН України, Львів, Україна; ⁴Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України, Київ, Україна; ⁵Державна наукова установа «Центр проблем морської геології, геоecології та осадового рудоутворення НАН України», Київ, Україна

Professor Valentyna Venedyktivna Yanko – scientist, teacher, organizer of education and science (on the occasion of the anniversary)

V.O. Ivanytsia¹, V.P. Kobolev^{2*}, I.M. Naumko³, L.M. Stepanyuk⁴, O.A. Schiptsov⁵

¹Odesa I.I. Mechykov National University, Odesa, Ukraine; ²S.I. Subbotin Institute of Geophysics of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine; ³Institute of Geology and Geochemistry of Combustible Minerals of the NAS of Ukraine, Lviv, Ukraine; ⁴M.P. Semenenko Institute of Geochemistry, Mineralogy and Ore Formation of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine; ⁵State Scientific Institution “Center for Problems of Marine Geology, Geoeology and Sedimentary Ore Formation of the NAS of Ukraine”, Kyiv, Ukraine

This anniversary article is dedicated to the life milestones and scientific achievements of V.V. Yanko, Doctor of Geological and Mineralogical Sciences and Professor in the Department of Marine Geology, Hydrogeology, Engineering Geology, and Paleontology of the Odesa I.I. Mechykov National University. Her role in the development of marine geology, paleontology, ecological micropaleontology, and marine geoarchaeology is highlighted. Among her most significant achievements as a marine paleontologist is the clarification of issues of global importance relating to the paleoecological, paleontological, and paleohydrological history of the Caspian-Black Sea-Mediterranean region.

© Видавець Інститут геологічних наук НАН України, 2025. Стаття опублікована за умовами відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

© Publisher Institute of Geological Sciences of the National Academy of Sciences of Ukraine, 2025. This is an Open Access article under the CC BY-NC-ND license (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

Ц и т у в а н н я : Іваниця В.О., Коболєв В.П., Наумко І.М., Степанюк Л.М., Щипцов О.А. Професор Валентина Венедиктівна Янко – учений, педагог, організатор освіти та науки (з нагоди ювілею). *Геологічний журнал*. 2025. № 3 (392). С. 108–116. <https://doi.org/10.30836/igs.1025-6814.2025.3.337637>

Citation: Ivanytsia V.O., Kobolev V.P., Naumko I.M., Stepanyuk L.M., Schiptsov O.A. 2025. Professor Valentyna Venedyktivna Yanko – scientist, teacher, organizer of education and science (on the occasion of the anniversary). *Geologichnij zhurnal*, 3 (392), 108–116. <https://doi.org/10.30836/igs.1025-6814.2025.3.337637>

Цьогоріч свій славний ювілей святкує професор Валентина Венедиктівна Янко – доктор геолого-мінералогічних наук, професор кафедри морської геології, гідрогеології, інженерної геології та палеонтології Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова (ОНУ), талановитий педагог і визначний учений, всесвітньо знаний фахівець з проблем мікропалеонтології. Здобутки Валентини Венедиктівни відзначено низкою нагород на світовому та державному рівнях. За видатний та міжнародно визнаний внесок у науки про Землю В.В. Янко обрано почесним стипендіатом Геологічного товариства Америки (GSA International Honorary Fellows, 2024). Її прізвище неодноразово відзначалось у конкурсах престижних закордонних наукових установ: Award of the French Government for Outstanding Ukrainian Scientist – Museum of Natural History, Paris, France (1992); Woman of the Year – the American Biographical Institute (1998); Scholarship in University of Angers, France (1998); Award of Excellence for Sustainable Development, Canada (2002); Isparta University, Turkey (2004); Madras University, India (2008); University of Palermo, Italy (2017). В Україні гідним визнанням заслуг Валентини Венедиктівни стало присудження їй у 2025 р. державної стипендії для видатних діячів науки. Вчена була удостоєна почесних відзнак Міністерства освіти і науки України

(2017, 2019, 2022), Всеукраїнської громадської організації «Спілка геологів України» (медаль «За заслуги третього ступеня», 2019 р.), а також отримала почесний диплом переможця конкурсу «Люди справи» пам'яті Б.Ф. Дерев'янка (2009).

Біографічні віхи

Валентина Венедиктівна Янко народилася 12 серпня 1945 р. у м. Конотоп Сумської області України в родині службовців. Батько, Венедикт Денисович,

юрист за освітою, під час Другої світової війни брав участь у бойових діях, а після важкого поранення та демобілізації працював у прокуратурі м. Конотоп. Саме у рік закінчення війни у сім'ї Янко народилася молодша четверта дитина, довгоочікувана донечка Валентина (на жаль, із трьох її братів вижив лише один).

У 1948 р. Венедикта Денисовича було переведено на роботу до прокуратури неспокоїної тоді Одеси. Після переїзду родина Янко проживала у старовинному будинку на вул. Пастера, 54 у центрі міста, який є пам'яткою архітектури та містобудування під назвою «Будинок житловий Рінк-Вагнера» (рік побудови 1881, архітектор А.К. Вейтко). На жаль, 14 листопада 2024 р. у цей будинок, де пройшло дитинство Валентини, влучив російський «шахед» і частково його зруйнував.

Родина Янко: мати Марія Семенівна, донька Валентина, батько Венедикт Денисович, син Аркадій (м. Конотоп, 22 червня 1947 р.)

Yanko's family: mother Maria Semenivna, daughter Valentyna, father Venedykt Denysovych, son Arkady (Konotop, 22 June 1947)

Будинок за адресою вул. Пастера, 54, кв. 3 (балкон і три вікна ліворуч затягнуті плівкою на 2-му поверсі), де пройшло дитинство Валентини Янко, було частково зруйновано 14 листопада 2024 р. російським «шахедом» (1.09.2025)

The house at 54 Pastera Str., apt. 3 (balcony and three windows covered by film to the left of the 2nd floor), where Valentyna Yanko spent her childhood, was partially destroyed on November 14, 2024 by a Russian "shaheed" (1 September 2025)

Дитинство, як зрештою і все подальше життя Валентини Венедиктівни, нерозривно пов'язане з Одесою. Дитячий садок на вул. Рішельєвська, 17, сім класів у школі № 36 на вул. Щепкіна (нині – вул. Університетська), 8-й клас у школі № 39 на Успенській (у зв'язку з переїздом сім'ї на нове місце проживання). Надалі Валентина приймає неочікуване для того часу рішення – продовжити навчання у верстатобудівному технікумі, а загальну середню освіту здобувати у вечірній школі. В 1964 р. вона отримала диплом техника-механіка практично одночасно з атестатом зрілості у вечірній школі, склавши екстерном більшість екзаменів на «відмінно».

Починаючи з 8-го класу Валентина близько товаришувала з однокласником Борисом Розовським, сином відомого українського професора з інженерної геології Лева Борисовича Розовського, який тоді працював на геолого-географічному факультеті Одеського державного університету (тепер – ОНУ). Вона часто була в них дома і багато чула про романтику професії геолога. Це безсумнівно вплинуло на її вибір професії.

У 1965 р. на географічному факультеті ОНУ відкрили геологічне відділення, студенткою першого набору морських геологів стала Валентина. Цікавою особливістю було те, що у довоєнний час дівчатам на геологічну спеціальність вступати не рекомендувалося. Під час війни це обмеження було знято, але традиція чоловічого фаху залишалася. Проте для молодшої, вже самостійної дівчини, яка вміє домагатися поставленої мети, це не стало завадою. Однокурсники згадували, що серед переважно чоловічого ко-

лективу майбутніх геологів, які готували себе до тягарів геологічної спеціальності, ця тендітна, рудоволоса, завжди усміхнена дівчина на ім'я Валентина була родзинкою й окрасою цього колективу. Зрозуміло, що вона не була позбавлена уваги з боку однокурсників, але, як завжди, вирішила по-своєму і в 20 років вийшла заміж за інженера-будівельника, який не мав жодного відношення до геології. Шлюб тривав десять років, подарунком долі у ньому стало народження доньки Ірини у 1967 р., яку Валентина Венедиктівна, не без підстав, вважає своєю гордістю. Ірина із золотою медаллю закінчила середню школу та з відзнакою Московський державний університет ім. М.В. Ломоносова. Сьогодні вона – доктор філософії, президент великої й успішної фірми, яка займається очищенням води, разом із чоловіком та двома дітьми живе та працює в Канаді. Ірина подарувала Валентині Венедиктівні онуку й онуку – Анну й Олександра, які закінчили університет Манітоби у Вінніпезі. Анна здобула вчений ступінь доктора філософії з мікробіології в Оксфорді та наразі працює в університеті Манітоби, Олександр – лінгвіст.

У студентські роки нахил Валентини до наукової роботи помітив видатний палеонтолог, професор Іван Якович Яцько, засновник і багаторічний завідувач кафедри загальної геології, а згодом – загальної та морської геології ОНУ. Він запропонував студентці, а потім і аспірантці зайнятися абсолютно новим для вивчення донних осадів Чорного моря напрямом – мікропалеонтологією, зокрема вивченням форамініфер як однієї з найінформативніших з геологічної точки зору груп мікроорганізмів з твердою черепашкою,

Валентина Янко – аспірантка кафедри загальної та морської геології (Одеса, 1973 р.)

Valentyna Yanko – postgraduate student of the Department of General and Marine Geology (Odesa, 1973)

що чудово зберігаються у викопному стані. Ось так і потрапила молода аспірантка у вир нового наукового напрямку, ставши згодом одним з провідних мікропалеонтологів зі світовим ім'ям. Але про все це за порядком.

Вступивши до аспірантури в 1971 р., весь час, який залишався від клопоту з маленькою дитиною, Валентина присвячує вивченню класичної палеонтології та розробці основ нового для Чорноморського регіону напрямку – мікропалеонтології четвертинних відкладів Чорного моря (за бентосними форамініферами). Ця тема цікавила її з перших курсів навчання та формувала науковий світогляд протягом усього навчання в університеті, включно з аспірантурою. Відомі у світі мікропалеонтологи (О.К. Богданович, О.В. Фурсенко, В.А. Крашенінніков, Н.Н. Субботіна) були її наставниками з цього питання.

Формування наукових поглядів Валентини Венедиктівни відбувалося у стінах перлини університету – Палеонтологічного музею, вірність якому вона зберігає до нині як науковий керівник. Це був час наукової романтики, освоєння, а часто й розробки нових методів, включаючи електронну мікроскопію, вивчення матеріалів глибоководного буріння у Чорному морі та радості від досягнутих результатів. Працювала Валентина

Венедиктівна, не покладаючи рук, і вже у 1974 р. успішно захистила кандидатську дисертацію «Пізньочетвертинні форамініфери північно-західного шельфу Чорного моря» та здобула ступінь кандидата геолого-мінералогічних наук за спеціальністю 04.00.09 «палеонтологія і стратиграфія». Важливо зазначити, що її дисертація – це перша у світі робота з використанням бентосних форамініферів для біостратиграфії Чорного моря, а їй тоді виповнилося заледве 28 років. Головні результати дисертаційного дослідження були опубліковані у 1987 р. у монографії у співавторстві з Т.С. Троїцькою (Янко, Троицкая, 1987).

Після захисту дисертації Валентина Венедиктівна працювала на кафедрі загальної геології ОНУ, перейменованій у 1974 р. на кафедру загальної та морської геології, на посадах асистента, старшого викладача, доцента. Перехід на викладацьку роботу – це безсонні ночі, освоєння практично нової спеціальності – педагогіки. Та й взагалі, вийти до студентів (які були не набагато молодшими, а деякі й старшими за неї), це окреме випробування. Але Валентина Венедиктівна з цим успішно впоралася і вже за два роки стала старшим викладачем, куратором і наставником молоді, а потім провідним доцентом з читання курсів циклу «Історична геологія» та «Палеонтологія». Варто зазначити, що серед її студентів був В.О. Ємельянов, нині член-кореспондент НАН України, перший заступник головного вченого секретаря НАН України, директор Державної наукової установи «Центр проблем морської геології, геоекології та осадового рудоутворення НАН України».

Надалі у житті В.В. Янко розпочався новий, насичений подіями, період набуття заслуженого авторитету серед радянських мікропалеонтологів, знайомство з досвідом роботи зарубіжних шкіл. Останнє потребувало вдосконалення англійської мови. Вже тоді вона розуміла, що лише підготовка наукових праць із використанням англомовних джерел і публікація своїх результатів англійською мовою дозволяє здобути міжнародне визнання. Разом з викладацькою роботою багато часу було приділено скрупульозному всебічному вивченню четвертинних форамініфер, але вже не лише Чорного моря, але й значно більшого Понто-Каспійського регіону. Матеріал вийшов настільки об'ємний, що для його узагальнення знадобилася творча відпустка, і Валентина Венедиктівна перейшла на посаду старшого наукового співробітника.

В результаті вона підготувала фундаментальну працю «Четвертинні форамініфери Понто-Каспію (класифікація, екологія, біостратиграфія, історія розвитку)», яку було оформлено як докторську дисертацію та блискуче захищено у 1989 р. На той момент вченій було лише 44 роки.

У 1990 р., повернувшись на викладацьку роботу в статусі професора кафедри загальної та морської геології, Валентина Венедиктівна застосувала мультидисциплінарну програму з морської геології, палеонтології, екологічної мікропалеонтології та морської геоархеології, у межах якої разом з колективом однодумців проводила новаторські, включно з експериментальними, дослідження.

У 2012 р. В.В. Янко у конкурентній боротьбі з гідними кандидатами обирається на посаду завідувача кафедри загальної та морської геології. Кафедра вимагала реформування як стосовно навчального процесу, так і організації наукових досліджень, причому фінансування останніх було переведено на конкурсну систему. Водночас багато зусиль у цей період вона приділяє керівництву навчальним процесом кафедри, беручи великий обсяг роботи на себе.

Валентина Венедиктівна успішно поєднує наукову роботу зі своєю основною викладацькою діяльністю як гарант освітньо-наукової програми за спеціальністю 103 «Науки про Землю», галузь знань 10 Природничі науки, третій рівень вищої освіти (доктор філософії). Вона розробила навчальні та робочі програми за курсами: «Загальна геологія», «Історична геологія», «Палеонтологія, мікропалеонтологія», «Методи морських геологічних досліджень», «Геологія і корисні копалини Чорного моря», «Актуальні проблеми геології та морської геології», що викладаються для студентів першого і другого рівня, а також Marine Micropaleontology, Advanced topics in Paleontology, Micropaleontology and Paleoeology – для студентів третього рівня вищої освіти, що викладається англійською мовою. Підготувала десять методичних і навчальних посібників з вищеназваних курсів. Була керівником близько 100 студентів, які захистили дипломи бакалаврів і магістрів. Багато часу та зусиль потребували аспіранти. Під керівництвом Валентини Венедиктівни підготовлено два покоління мікропалеонтологів-морських геологів: кандидати наук В. Бердніков (1988), Г. Кравчук (2002), Т. Кондарюк (2020) та доктор філософії О. Дікол (2025).

Валентина Венедиктівна Янко, доктор геолого-мінералогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної та морської геології в робочому кабінеті в Палеонтологічному музеї ОНУ ім. І.І. Мечникова (Одеса, 2012 р.). На робочому столі фотографія її першого наукового керівника – професора Івана Яковича Яцька

Valentyna Venedyktivna Yanko, Doctor of Geological and Mineralogical Sciences, Professor, Head of the Department of General and Marine Geology, in her office at the Paleontological Museum of the I.I. Mechnikov Odesa National University (Odesa, 2012). On her desk there is a photograph of her first scientific supervisor, Professor Ivan Yakovych Yatsko

У 2020 р. кафедру було перейменовано на кафедру загальної і морської геології та палеонтології. З 2022 р. Валентина Венедиктівна обіймає посаду професора об'єднаної кафедри морської геології, гідрогеології, інженерної геології та палеонтології.

Наукові інтереси Валентини Венедиктівни Янко охоплюють широкий спектр питань у галузі морської геології та мікропалеонтології, які можуть бути згруповані за трьома головними напрямками:

1. Бентосні форамініфери як індикатори зміни клімату, рівня моря та міграції берегової смуги та їхній вплив на адаптаційну стратегію людини Каспійсько-Чорноморсько-Середземноморського коридору (Yanko-Hombach et al., 2007, 2017 b; Buynevich, Yanko-Hombach, Gilbert, Martin, 2011; Yanko-Hombach et al., 2011, 2014; Yanko, 2022 та ін.).
2. Бентосні форамініфери як індикатори простеження забруднення та стресового стану морського середовища (Yanko et al., 1999; Yanko et al., 2017 a; Yanko, 2022 та ін.).
3. Походження та просторовий розподіл метану та інших вуглеводневих газів та їхній вплив на екосистему Чорного моря (на прикладі мікрофауни) (Shnyukov, Yanko-Hombach, 2020; Янко та ін., 2017; Yanko, 2022 та ін.).

Молодого здібного вченого помітили за кордоном і стали запрошувати для наукової роботи та читання лекцій до зарубіжних університетів. Вільно володіючи англійською мовою, вона багато працює – викладає та керує науковими проектами в університетах Ізраїлю, Великобританії,

Канади та інших країн, зокрема викладала мікропалеонтологію та палеоекологію в університетах Тель-Авіва, Беєр-Шеви, Манітоби та університетському коледжі Лондона. При цьому Валентина Венедиктівна продовжувала активно працювати в ОНУ.

Під час одного із зарубіжних відряджень вона знайомиться з Пітером Хомбахом (Peter Hombach), талановитим професором хімії. Наукові інтереси переростають у щасливий шлюб, який тривав близько 20 років. Напередодні нового року 31 грудня 2016 р. Пітер Хомбах відійшов у вічність від тяжкого онкологічного захворювання.

Валентина Венедиктівна брала участь у проєктах Міністерства науки, технологій і космосу Держави Ізраїль та National Sea Grant College Program Proposal, USA, входила до Наукових рад UNESCO-IUGS-IGCP як експерт численних проєктів IGCP та IGCP-SIDA. Вона була засновником і першим президентом міжнародного товариства екологічної мікропалеонтології, мікробіології та мейобентології (ISEMMM), а також президентом (виконавчим директором), запрошеним доповідачем на численних міжнародних конференціях, керівником і безпосереднім виконавцем морських експедиційних досліджень. Очолювала спеціальні сесії та симпозиуми на міжнародних конгресах у таких країнах, як Австралія, Австрія, Азербайджан, Болгарія, Греція, Грузія, Ізраїль, Іран, Італія, Канада, Румунія, Туреччина, США. Наразі вона виконує обов'язки запрошеного редактора спеціальних випусків наукометричного журналу Quaternary International (Quartil 1).

Валентина Янко з чоловіком Пітером Хомбахом (Вінніпег, Канада, 31 грудня 1999 р.)

Valentyna Yanko with her husband Peter Hombach (Winnipeg, Canada, 31 December 1999)

Валентина Янко – науковий керівник від ОНУ європейського проєкту “WAPCOAST – Water pollution prevention options for coastal zones and tourist areas: Application to the Danube Delta front area”, the BLACK SEA ERA.NET – Pilot Joint Call “Networking on Science and Technology in the Black Sea Region” у процесі відбору зразків на румунському науково-дослідному судні «Mare Nigrum» (Чорне море, 4 травня 2012 р.)

Valentyna Yanko – scientific director from ONU of the European project “WAPCOAST – Water pollution prevention options for coastal zones and tourist areas: Application to the Danube Delta front area”, the BLACK SEA ERA.NET – Pilot Joint Call “Networking on Science and Technology in the Black Sea Region” in the process of sampling on the Romanian research vessel “Mare Nigrum” (Black Sea, 4 May 2012)

Завдяки її зусиллям було отримано міжнародні гранти від таких фондів, як Копернікус, Гермес, Вапкост, ЮНЕСКО-МГКП та ін. Фінансування за цими проєктами використовували не лише на оплату морських наукових експедиційних досліджень на орендованих судах, але й на реконструкцію матеріально-технічної бази кафедри та Палеонтологічного музею. Але найзначніших зусиль вимагало реформування організації наукових досліджень. Потрібно було організувати їхнє бюджетне та позабюджетне фінансування, що дало змогу залучити й оплатити працю всіх співробітників кафедри.

На основі свого зарубіжного досвіду на кафедрі за її керівництва було підготовано конкурсні пропозиції на тему, що стосується походження та просторового розподілу метану та інших вуглеводневих газів та їхнього впливу на екосистеми Чорного моря. В рамках виконання цієї тематики у Валентини Венедиктівни склалися теплі і тісні творчі стосунки з академіком НАН України Є.Ф. Шнюковим, логічним підсумком яких стала публікація двох фундаментальних монографій англійською мовою у престижному видавництві Springer. У 2020 р. побачила світ книга Є.Ф. Шнюкова та В.В. Янко, присвячена проблемам грязьового вулканізму Чорного моря (Shnyukov, Yanko-Hombach, 2020), а нещодавно вийшла з друку монографія «Аномальний газовий вулканізм у Чорному морі» (Shnyukov, Kobolev, Yanko, 2025). Окремо зазначимо, що ця тематика фінансувалася протягом десяти років і завершилася не лише великою кількістю публікацій в науко-

метричних виданнях і фахових журналах, але й отриманням патенту України на спосіб пошуків покладів вуглеводнів (Янко та ін., 2022).

У 2024 р. знаменною подією особисто для Валентини Венедиктівни та всієї геологічної спільноти України стало обрання її міжнародним почесним стипендіатом Геологічного товариства Америки (GSA International Honorary Fellows) за сприяння розвитку досліджень в галузі наук про Землю. Цією нагородою вшановують вчених, які відзначилися в геологічних дослідженнях після багатьох років видатного та міжнародно визнаного внеску в науку. Ця нагорода визначає дивовижний діапазон досвіду вченої у морській геології, мікропалеонтології і геoarхеології та лідерство в цих сферах.

У вітанні президента GSA Крістофера (Чак) Бейлі на честь нагороди зазначено, що професор Валентина Янко є відомим у всьому світі видатним мікропалеонтологом, яка зробила суттєвий внесок у реконструкції клімату, зміни рівня моря та міграції берегової лінії у Каспійсько-Чорноморсько-Середземноморському регіоні. Її палеонтологічний досвід як морського геолога відіграв ключову роль у розумінні та вирішенні питань глобального значення, що стосуються палеоекологічної, палеонтологічної та палеогідрологічної історії регіону.

Науковий доробок Валентини Венедиктівни по-справжньому вражає – понад 400 друкованих наукових праць, зокрема 11 монографій. У наукометричній базі Scopus визначено 47 робіт, які мають 1098 цитувань, h-index 15. У наукометричній базі Google Scholar визначено 198 публікацій, які мають 2950 цитувань, h-index 24, h10-індекс 42.

У президії міжнародної наукової конференції «Морські геолого-геофізичні дослідження: фундаментальні та прикладні аспекти», присвяченої 100-річчю від дня заснування Національної академії наук України та 50-річчю кафедри загальної та морської геології ОНУ. Зліва направо: проректор з наукової роботи ОНУ, член-кореспондент НАН України В.О. Іваниця, завідувач кафедри загальної та морської геології, професор В.В. Янко та академік НАН України Є.Ф. Шнюков (Одеса, 8 листопада 2018 р.)

At the presidium of the international scientific conference "Marine geological and geophysical research: fundamental and applied aspects", dedicated to the 100th anniversary of the founding of the National Academy of Sciences of Ukraine and the 50th anniversary of the Department of General and Marine Geology of Odesa I.I. Mechnykov National University. From left to right: Vice-Rector for Scientific Work of ONU, Corresponding Member of the NAS of Ukraine V.O. Ivanytsia, Head of the Department of General and Marine Geology, Professor V.V. Yanko and Academician of the NAS of Ukraine Ye.F. Shnyukov (Odesa, November 8, 2018)

Але на цьому Валентина Венедиктівна, як Лев за гороскопом – п'ятий знак зодіаку, що належить до стихії вогню і відомий своєю харизмою, лідерськими якостями та прагненням до творчості, не збирається зупинятися. Вона зберігає активну життєву позицію, наповнену новими науковими ідеями, зокрема нею вже заплановано роботи за новим напрямом – Палеогеографічні реконструкції району Аргентинських островів (Антарктида) на основі аналізу просторової та фаціальної мінливості донних відкладів (розпочаті у 2024 р.).

На громадських засадах В.В. Янко виконує функції наукового керівника Міжгалузевого навчально-наукового координаційного центру геoarхеології, морської та екологічної геології, Науково-дослідної лабораторії НДЛ-З «Морська геологія, геохімія і палеонтологія» та Палеонтологічного музею ОНУ.

Вшановуючи Валентину Венедиктівну Янко зі світлою ювілейною датою, віддаємо належне їй не лише як талановитому педагогу, визначному вченому та діячеві освіти та науки, непересічній особистості з особливою думкою, але й добрій, щирій та порядній людині, громадянину.

Зичимо Вам, дорога Валентино Венедиктівно, доброго здоров'я, життєвого добробуту і душевного спокою, енергії та творчих сил і задумів, залишайтеся такою самою творчо-креативною постаттю, опорою, підтримкою і взірцем для молодого геологічного покоління ще на довгій життєвій ниві в ім'я майбуття світової й української науки.

Президент Геологічного товариства Америки (GSA International Honorary Fellows) Крістофер (Чак) Бейлі вручає професору ОНУ В.В. Янко почесну нагороду (Конференц-центр Анахайма, США, 21 вересня 2024 р.)

Geological Society of America President (GSA International Honorary Fellows) Christopher (Chuck) Bailey presents ONU Professor V.V. Yanko with an honorary award (Anaheim Convention Center, USA, 21 September 2024)

Хочеться також побажати, щоб прийдешній день давав можливість радіти життю і сонцю, усміхатися, наповнювати цей світ добротою і теплом, дарувати близьким свою любов і щедри поради.

Хай кожна миттєвість життя і творчості приносить Вам мир, гармонію, силу, надію і радість, щирий клопіт і любов рідних і близьких, повагу друзів і колег, бадьорий настрій й оптимізм.

Ювілейна стаття присвячена життєвим віхам та науковим здобуткам В.В. Янко – доктору геолого-мінералогічних наук, професору кафедри морської геології, гідрогеології, інженерної геології та палеонтології Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова. Висвітлюється її роль у розвитку морської геології, палеонтології, екологічної мікропалеонтології та морської геоархеології.

Одним з найбільш значних досягнень В.В. Янко, як морського палеонтолога, є з'ясування питань глобального значення, що стосуються палеоекологічної, палеонтологічної та палеогідрологічної історії Каспійсько-Чорноморсько-Середземноморського регіону.

Список літератури

- Янко В.В., Кадурін В.М., Какаранза С.В., Кравчук Г.О., Дікол О.С., Наумко І.М. Спосіб визначення прогностичних критеріїв і пошукових ознак вуглеводневих покладів на шельфі моря. Патент України UA 150716U. МПК G1N 1/28 (2006.01). Номер заявки: u 2021 04358. Дата подання заявки: 26.07.2021. Дата, з якої є чинними права інтелектуальної власності: 31.03.2022. Публікація відомостей про одержану реєстрацію: 30.03.2022. Бюл. № 13. <https://sis.nipo.gov.ua/uk/search/detail/1684494/>
- Янко В.В., Кравчук О.О., Кулакова І.І. Мейобентос метанових викидів Чорного моря. Монографія-Атлас. Одеса: Фенікс, 2017. 220 с.
- Янко В.В., Троицкая Т.С. Позднечетвертичные фораминиферы Черного моря. Москва: Наука, 1987. 111 с.
- Buynevich V., Yanko-Hombach V., Gilbert A., Martin R. Geology and Geoarchaeology of the Black Sea Region: Beyond the Flood Hypothesis. GSA Special Paper 473, Colorado, USA, 2011. 196 p.
- Shnyukov E., Kobolev V., Yanko V. Anomalous gas volcanism of the Black Sea. Switzerland: Springer, 2025. 363 p.
- Shnyukov E., Yanko-Hombach V. Mud Volcanoes of the Black Sea Region and Their Environmental Significance. Switzerland: Springer, 2020. 491 p.
- Yanko V. Quaternary Foraminifera of the Caspian-Black Sea-Mediterranean Corridors: Vol. 1. Ponto-Caspian Foraminifera. Switzerland, Cham, 2022. 419 p.
- Yanko V., Arnold A., Parker W. The effect of marine pollution on benthic Foraminifera. *Modern Foraminifera*. Sen Gupta, B.K. (Ed.). Kluwer Academic Publishers, Dordrecht, 1999. P. 217–238.
- Yanko-Hombach V., Gilbert A.S., Panin N., Dolukhanov P.M. The Black Sea Flood Question: Changes in Coastline, Climate and Human Settlement. Springer, Dordrecht, 2007. 971 p.
- Yanko-Hombach V., Kondariuk T., Motnenko I. Benthic foraminifera indicate environmental stress from river discharge to marine ecosystems: example from the Black Sea. *Journal Foraminiferal Research*. 2017 a. No. 47 (1). P. 70–92.
- Yanko-Hombach V., Mudie P. J., Kadirin S., Larchenkov E. Holocene marine transgression in the Black Sea: New evidence from the northwestern Black Sea shelf. *Quaternary International*. 2014. No. 345. P. 100–118.
- Yanko-Hombach V., Mudie P., Gilbert A.S. Was the Black Sea catastrophically flooded during the post-glacial? Geological evidence and archaeological impacts. *Underwater Archaeology and the Submerged Prehistory of Europe*. Benjamin J., Bonsall C., Pickard Dr. C., Fischer A. (Eds.). Oxbow Books, 2011. P. 245–262.
- Yanko-Hombach V., Shnyukov E., Pasynkov A., Sorokin V., Kuprin P., Maslakov N., Motnenko I., Smyntyna O. Late Pleistocene-Holocene Environmental Factors Defining the Azov-Black Sea Basin, and the Identification of Potential Sample Areas for Seabed Prehistoric Site Prospecting and Landscape Exploration on the Black Sea Continental Shelf. In: Bailey, Flemming N.C., Harff J., Moura D., Burgess A. (Eds.). *Submerged Landscapes of the European Continental Shelf: Quaternary Paleoenvironments*. Wiley-Blackwell, Chichester, UK, 2017 b. P. 431–478.

References

- Yanko V.V., Kadirin V.M., Kakaranza S.V., Kravchuk H.O., Dikol O.S., Naumko I.M. Method to determine forecasting criteria and search markers for hydrocarbon deposits on the sea shelf. Patent of Ukraine UA 150716 U. MPK G1N 1/28 (2006.01). Application number u 2021 0458. Application filing date: 07/26/2021. Date from which intellectual property rights are valid: 03/31/2022. Publication of information 03/30/2022. Bull. No. 13. <https://sis.nipo.gov.ua/uk/search/detail/1684494/> (in Ukrainian).
- Yanko V.V., Kravchuk O.O., Kulakova I.I. 2017. Meiobenthos of methane species of the Black Sea. Monograph-Atlas. Odesa: Phoenix. 220 p. (in Ukrainian).
- Yanko V.V., Troitskaya T.S. 1987. Later Quaternary Foraminifera in the Black Sea. Moscow: Nauka. 111 p. (in Russian).
- Buynevich V., Yanko-Hombach V., Gilbert A., Martin R. 2011. Geology and Geoarchaeology of the Black Sea Region: Beyond the Flood Hypothesis. GSA Special Paper 473, Colorado, USA. 196 p.
- Shnyukov E., Kobolev V., Yanko V. 2025. Anomalous gas volcanism of the Black Sea. Switzerland: Springer. 363 p.
- Shnyukov E., Yanko-Hombach V. 2020. Mud Volcanoes of the Black Sea Region and Their Environmental Significance. Switzerland: Springer. 491 p.
- Yanko V. 2022. Quaternary Foraminifera of the Caspian-Black Sea-Mediterranean Corridors: Vol. 1. Ponto-Caspian Foraminifera. Switzerland, Cham. 419 p.
- Yanko V., Arnold A., Parker W. 1999. The effect of marine pollution on benthic Foraminifera. *Modern Foraminifera*. Sen Gupta, B.K. (Ed.). Kluwer Academic Publishers, Dordrecht, p. 217–238.
- Yanko-Hombach V., Gilbert A.S., Panin N., Dolukhanov P.M. 2007. The Black Sea Flood Question: Changes in Coastline, Climate and Human Settlement. Springer, Dordrecht. 971 p.
- Yanko-Hombach V., Kondariuk T., Motnenko I. 2017 a. Benthic foraminifera indicate environmental stress from river discharge to marine ecosystems: example from the Black Sea. *Journal Foraminiferal Research*, 47 (1), 70–92.
- Yanko-Hombach V., Mudie P.J., Kadirin S., Larchenkov E. 2014. Holocene marine transgression in the Black Sea: New evidence from the northwestern Black Sea shelf. *Quaternary International*, 345, 100–118.
- Yanko-Hombach V., Mudie P., Gilbert A.S. 2011. Was the Black Sea catastrophically flooded during the post-glacial? *Geological evidence and archaeological impacts. Underwater Archaeology and the Submerged Prehistory of Europe*. Benjamin J., Bonsall C., Pickard Dr. C., Fischer A. (Eds.). Oxbow Books, p. 245–262.
- Yanko-Hombach V., Shnyukov E., Pasynkov A., Sorokin V., Kuprin P., Maslakov N., Motnenko I., Smyntyna O. Late Pleistocene-Holocene Environmental Factors Defining the Azov-Black Sea Basin, and the Identification of Potential Sample Areas for Seabed Prehistoric Site Prospecting and Landscape Exploration on the Black Sea Continental Shelf. In: Bailey, Flemming N.C., Harff J., Moura D., Burgess A. (Eds.). *Submerged Landscapes of the European Continental Shelf: Quaternary Paleoenvironments*. Wiley-Blackwell, Chichester, UK, 2017 b, p. 431–478.